

V Domově pro seniory Kaplice probíhá kon-

tinuální vzdělávání ve znalostech a dovednostech potřebných pro kvalitní péči a aplikaci soudobých trendů péče o seniory. Nejen v roce 2020 jsou významnými tématy vzdělávání paliativní péče, bazální stimulace a koncept biografické péče o seniory. Díky finanční podpoře obce Dolní Dvořiště se v Domově realizuje celoroční vzdělávání zdravotně-ošetřovatelského personálu, sociálních a aktivizačních pracovníků právě v implementaci biografické péče do praxe Domova.

Vzdělávání lektoruje PhDr. Eva Procházková, Ph.D., specialista v péči o osoby s demencí a zakladatelka Erwin Böhm Institutu v České republice. O biografické péči a zavedení tohoto konceptu do praxe Domova pro seniory Kaplice hovořila s paní doktorkou ředitelka Domova Mgr. Vladimíra Holcerová.

1. Paní doktorko, můžete nám ve zkratce popsat, co si vlastně pod prací s biografii seniora můžeme představit?

Každý člověk má svůj životní příběh a náš život nás ovlivňuje i ve stáří. Není tedy možné, aby pečující nevnímali, že jsme člověk, člověk se svým životním příběhem.

Pokud není otevřeno téma životního příběhu jako součásti péče, zůstává nám strohý přístup k člověku pouze jako k tělu „bez duše“. Moderní geriatrické přístupy začínají sber informací důležitých pro péči vždy na základě životního příběhu seniora.

2. Co Vás vedlo k tomu stát se průkopníci – nebo dokonce zakladatelkou – právě tohoto konceptu péče v České republice?

Mohu být nazvána průkopnicí pro Psychobiografický model (PBM) péče podle profesora Erwina Böhma v České republice – i s pořádáním odborných konferencí, kam jsem vždy zvala i autora PBM, profesora Böhma z Rakouska. Ale v oblasti biografické péče jsem spíše zakladatelkou nového směru péče o seniory s cílem

tuto péči polidštit.

S PBM jako s naprosto lidským přístupem v péči jsem setkala v Rakousku již před rokem 2000, měla jsem zde možnost číst v odborných časopisech o tomto lidském přístupu k seniorům pod názvem Psychobiografický model péče podle profesora Erwina Böhma. Aktivně jsem prošla vzděláváním v tomto modelu a následně se stala i lektorkou tohoto přístupu. PBM jsem vyučovala v Rakousku, ale protože jsem patriot, bylo mým cílem tento model přenést i do České republiky, kde jsem se setkala s velkým zájmem o dané téma.

V Čechách je ale – na rozdíl od zahraničí, kde je jeden klient a jedna péče, a tím pádem jen jeden plán péče – péče o seniory rozdělena do dvou celků: a to péče zdravotní a péče sociální. Tento fakt inicioval skutečnost, že jsem vypracovala speciální koncept biografické péče, která stmeluje péči do zdravotně-sociálního proumu, tedy do jednoho celku. Péče musí být srozumitelná pro všechny členy týmu a následně i měřitelná, transparentní a reálná.

3. Proč bychom měli s konceptem biografické péče v Domově pro seniory Kaplice pracovat? Jaký má přínos?

Na prvním místě si musíme položit otázku, jak chceme, aby jednou někdo pečoval o nás? O nás a bez nás, bez jakýchkoliv znalostí podrobnosti našeho života? Nebo chceme, aby nás pečující respektovali jako osobnost se svým životním příběhem a respektovali naše přání a potřeby?

Přínos biografické péče můžeme hodnotit jak ze strany seniorů a jejich rodin, tak ze strany pečujících. Nalezáme společnou řeč v odborné péči o seniory, kterou dokážeme vysvětlit jak seniorům, tak jejich rodinám. Spojujícím článkem v komunikaci mezi všemi zúčastněnými je právě životní příběh seniora. Někdy se stává, že pečující zná a ví více informací o seniorovi než o vlastních rodičích. A tím se dostáváme k dalšímu přínosu: přátme se v rodině na vzpo-

mínky, které se týkají našich nejbližších. Tento humaní přínos do mezilidských vztahů ovlivňuje způsoby vzájemné komunikace, vnímání důstojnosti člověka a respekt k osobnosti starého člověka.

Nesmím opomenout ještě jeden přínos: biografie životního příběhu seniora vzdělává personál v oblasti vnímání historie nás všech. To, co jsme zameškali v dějepise, se dozvídáme z životních příběhů našich seniorů. Mnoho mladých lidí zaměňuje rok 1968 a 1989, neždají naše prezidenty a neumí rozlišit rozdíly v tom, co bylo normální pro naše seniory a co je normální pro ně. Například: pro seniory byl chleba Boží dar, pro supermarketovou generaci je zcela normální, že se chleba vyhazuje. Tyto rozdíly ve vnímání životních hodnot přináší mnoho konfliktních situací i do péče. Můžeme jim ale aktivně předcházet právě na základě dobré znalosti hodnot seniorské generace.

4. Jak důležitou roli hraje spolupráce s rodinou klienta seniora?

Významnou roli. Všichni jsme na jedné lodi: pečující tým, senior, rodina, celá instituce. Dobrá spolupráce je základem pro podporu kvality života seniora, rodiny, pečujících i instituce. Je nutné si tuto rovinu kvality péče vědomě připomínat, rozvíjet a naučit se ji hodnotit.

5. Proces vzdělávání v biografické péči je v Domově pro seniory Kaplice v plném proudu. Jak hodnotíte dosažené výsledky a celkovou spolupráci s pracovním týmem Domova?

Jako překvapivě dobrou. Je důležité stanovit si cíle pro výkon celého týmu, ale nesmíme zapomenout, že zde hraje významnou roli definování cílů celé organizace. Na nich se musí podílet i management, bez podpory managementu je přenos naučených dovedností do praxe pouze padesátiprocentní a postupně dochází k dalšímu poklesu. Pokud nejsou vytvořeny podmínky pro aplikaci naučeného v praxi, ztrácí se i oněch původních padesát procent. Záleží na manažerských dovednostech uchopení kormidla dané lodi, která musí plout podle kompasu, který ukazuje směr k dobře stanoveným vizím humanizace péče o seniory.

V Domově pro seniory Kaplice jsme všichni na stejné lodi. Nemělo by to být však pouze o dané organizaci, ale o celé společnosti. Není to totiž o nich – o seniorech, ale o nás všech. Jakou kvalitu péče si totiž dnes nastavíme, takovou ji budeme mít, až se bude pečovat o nás. Budeme rádi, když si všichni začnou sepsávat své životní příběhy již v domácím prostředí, a tím ulehčí práci pečovateltům, jejichž práce je nedoceníitelná.

- Mgr. Zuzana Moštková, Domov pro seniory Kaplice -